

Ang Libro sa Ecclesiastes

Walay Kapuslanan ang Tanan

¹ Mao kini ang gipamulong sa usa ka magwawali* nga anak ni David ug hari sa Jerusalem:

² Walay kapuslanan!

Wala gayoy kapuslanan ang tanan!

³ Unsay makuha sa tawo sa iyang paghago dinhi sa kalibotan?

⁴ Mahanaw ang usa ka henerasyon ug mopuli usab ang lain,
apan ang kalibotan mao lang gihapon.

⁵ Mosidlak ang adlaw ug unya mosalop,
unya magdali kini pagbalik sa dapit nga iyang gigikanan
aron mosidlak pag-usab.

⁶ Mohuyop ang hangin ngadto sa habagatan
ug unya ngadto sa amihan;
magtuyok-tuyok lang kini ug magbalik-balik.

⁷ Ang tanang suba nagdagayday padulong sa dagat,
apan wala kini napuno bisan walay hunong
ang pagdagayday sa mga suba.†

⁸ Kining tanang mga butanga makalalaay nga dili ikasaysay.

Dili matagbaw ang atong mga mata

* **1:1** magwawali: o magtutudlo; o maalamon nga tawo. † **1:7** bisan walay hunong ang pagdagayday sa mga suba: o unya nagbalik ang tubig sa iyang gigikanan ug nagdagayday pabalik sa dagat.

ug mga dalunggan sa atong makita ug madun-
gog.

⁹ Ang nahitabo kaniadto mahitabo pag-usab.

Ang gihimo kaniadto himuon pag-usab.

Wala gayoy bag-o nga nahitabo sa kalibotan.

¹⁰ Adunay butang pa ba nga imong maingon nga
bag-o?

Nahitabo na kana kaniadto sa wala pa kita
matawo.

¹¹ Wala nay nahinumdom sa nanglabay nga mga
panghitabo;

mao man usab ang mosunod nga mga
panghitabo,

dili usab kini mahinumdoman sa mga tawo
sa umaabot nga henerasyon.

Ang Kaalam sa Tawo Walay Kapuslanan

¹² Ako nga usa ka magwawali naghari sa Israel,
ug nagpuyo ako sa Jerusalem.

¹³ Sa akong kaalam, gitun-an ko gayod pag-ayo
ang tanang nahitabo dinhi sa kalibotan. Usa kini
ka pait nga kapalaran nga gihatag sa Dios ngadto
sa mga tawo.

¹⁴ Nakita ko ang tanang ginahimo dinhi sa kali-
botan, ug kining tanan walay kapuslanan; sama
kini ka walay pulos sa paggukod ug hangin.

¹⁵ Ang baliko dili matul-id,
ug dili maihap ang wala diha.

¹⁶ Miingon ako sa akong kaugalingon, “Mas
maalamon gayod ako kay sa tanang naghari sa
Jerusalem una kanako. Daghan gayod akog
nahibaloan.”

¹⁷ Gitun-an ko pag-ayo ang kalainan sa kaalam ug binuang, apan nasuta ko nga kini walay kapuslanan; sama lang kini sa naggukod ka sa hangin.

¹⁸ Kay sa magkadugang ang kahibalo ug kaalam, magdugang usab ang kasakit ug pag-antos.

2

Ang Paghudyaka Walay Kapuslanan

¹ Gisulayan ko nga magpatuyang sa kalipay sa kinabuhi. Apan nasuta ko nga kini wala gihapoy kapuslanan.

² Ang pagkatawa usa ka binuang. Ug unsa may kaayohan nga mahimo sa paghudyaka?

³ Gisulayan ko nga lipayon ang akong kaugalingon pinaagi sa pag-inom ug bino. Bisan pa sa akong pagkamaalamon, gisulayan ko ang pagbuhat ug mga binuang. Naghuna-huna ako nga tingalig mao kini ang labing maayo nga himuon sa tawo sa iyang hamubo nga panahon sa pagkinabuhi dinhi sa kalibotan.

⁴ Naghimo akog dagkong mga butang: nagpatukod ako ug mga balay alang sa akong kaugalingon ug nagtanom ug mga ubas.

⁵ Nagpahimo akog mga tamnanan ug gipatamnan ko kinig nagkalain-laing klasi sa mga prutas.

⁶ Nagpahimo ako ug irigasyon sa pagpatubig niini.

⁷ Namalit ako ug mga ulipon nga lalaki ug babaye, ug aduna usab akoy mga ulipon nga natawo sa akong panimalay. Mas daghan ako ug kahayopan kaysa tanang nahauna kanako pagpuyo sa Jerusalem.

⁸ Daghan akog natigom nga mga bulawan ug pilak ug uban pang mga bahandi gikan sa mga hari sa mga dapit nga akong gidumalahan. Daghan akog mga mag-aawit nga lalaki ug babaye, ug daghan usab akog maanyag nga mga babaye nga mao ang kalipay sa mga lalaki.

⁹ Ako ang labing adunahan nga tawo nga nakapuyo sa Jerusalem, ug nagpabilin kanako ang akong kaalam.

¹⁰ Nakuha ko ang tanan kong gusto.

Gihimo ko ang bisan unsa nga makalipay kanako.

Nalipay gayod ako sa tanan nakong gihimo, ug mao kini ang balos sa akong paghago.

¹¹ Apan sa dihang gihuna-huna ko pag-ayo ang tanan kong nahimo, nasuta ko nga kining tanan walay kapuslanan; sama lang nga naggukod ako sa hangin.

Wala gayoy kaayohan nga makuha sa paghago dinhi sa kalibotan.

¹² Unsa pa may mahimo sa mosunod nga mga hari kondili ang gipanghimo na sa nahauna kaniya.

Busa gisulayan ko usab pagtandi ang kaalam ug ang kabuang.

¹³ Ug nakita ko nga mas maayo ang kaalam kaysa kabuang, sama nga ang kahayag maayo kaysa kangitngit.

¹⁴ Ang tawong maalamon makakita sa iyang padulngan,

apan ang buang-buang wala masayod kon asa siya padulong.

Apan nasuta ko nga usa ray ilang dangatan.

- ¹⁵ Busa miingon ako sa akong kaugalingon,
“Kon unsa ang mahitabo sa buang-buang mao usab ang mahitabo kanako.

Busa unsay nakuha ko sa akong labihan nga pagkamaalamon?

Wala gihapon kini kapuslanan!

- ¹⁶ Kitang tanan, maalamon man o buang-buang, mamatay ug malimtan ra sa kaulahian.”

¹⁷ Busa naglagot ako sa kinabuhi, kay ang mga buluhaton dinhi sa kalibotan nagdala lang kanako ug kalisod. Kining tanan walay kapuslanan; sama lang nga naggukod ako sa hangin.

¹⁸ Naglagot ako kay ang tanang gihagoan ko dinhi sa kalibotan ibilin ko man lang sa mosunod kanako.

¹⁹ Ug kinsa ang nasayod kon maalamon ba siya o buang-buang? Apan bisan unsa pa siya, siya gihapon ang makapanag-iy sa tanan kong gihagoan sa tibuok kong kusog ug kaalam. Wala usab kini kapuslanan!

²⁰ Busa nagmahay ako nga naghago ako pag-ayo dinhi sa kalibotan.

²¹ Kay bisan maghago ka pa ginamit ang tibuok mong kaalam, kahibalo, ug abilidad, ibilin mo lang gihapon ang tanan nga gihagoan mo sa tawo nga wala maghago alang niini. Wala usab kini kapuslanan, ug dili makatarunganon.

²² Unsay makuha sa tawo sa iyang paghago ug pagpaningkamot dinhi sa kalibotan?

²³ Ang tanang adlaw sa iyang kinabuhi puno sa problema ug kasakit. Bisan sa gabii dili makapahulay ang iyang huna-huna. Wala usab kini kapuslanan!

²⁴ Ang labing maayong himuon sa tawo mao ang pagkaon ug pag-inom, ug ang pagpahimulos sa iyang hinagoan. Nasuta ko nga bisan kini gikan sa Dios,

²⁵ kay kinsa may makakaon ug makaangkon sa kalipay kon dili kini ihatag sa Dios?

²⁶ Sa pagkatinuod, hatagan sa Dios ug kaalam, kahibalo, ug kalipay ang tawo nga naghatag ug kalipay kaniya. Apan ang mga makasasala patrabahoon niya aron sa pagtigom ug bahandi nga ihatag ra usab niya sa mga tawo nga naghatag ug kalipay kaniya. Ang paghago sa mga makasasala walay kapuslanan; sama lang nga naggukod sila sa hangin.

3

Adunay Gitakda nga Panahon alang sa Matag Buluhaton

¹ Adunay gitakda nga panahon alang sa matag buluhaton dinhi sa kalibotan:

² Adunay panahon sa pagkatawo ug adunay panahon sa pagkamatay,
adunay panahon sa pagtanom ug adunay panahon sa pag-ani,

³ adunay panahon sa pagpatay ug adunay panahon sa pagtambal,
adunay panahon sa pagguba ug adunay panahon sa pagtukod,

⁴ adunay panahon sa paghilak ug adunay panahon sa pagkatawa,
adunay panahon sa pagsubo ug adunay panahon sa pagmaya,

⁵ adunay panahon sa pagkatag sa mga bato ug adunay panahon sa pagtigom niini,
adunay panahon sa paggaksanay ug adunay panahon sa pagbulagay,

⁶ adunay panahon sa pagpangita ug adunay panahon sa pag-undang sa pagpangita,
adunay panahon sa pagtipig ug adunay panahon sa paglabay,

⁷ adunay panahon sa paggisi ug adunay panahon sa pagtahi,
adunay panahon sa paghilom ug adunay panahon sa pagsulti,

⁸ adunay panahon sa paghigugma ug adunay panahon sa pagkasilag,
adunay panahon sa kagubot ug adunay panahon sa kalinaw.

⁹ Kon kining mga panahona gitakda na sa Dios, unsa may kapuslanan sa paghago sa tawo?

¹⁰ Nakita ko ang mga buluhaton nga gihatag sa Dios nga kabalak-an sa tawo,

¹¹ ug kining tanan gitakda sa Dios nga mahitabo sa husto nga panahon. Gihatagan niya kita ug tinguha nga masayod sa umaabot, apan dili gayod nato matugkad ang iyang gipanghimo gikan sa sinugdanan hangtod sa kataposan.

¹² Nasayod ako nga ang labing maayong buhaton sa tawo samtang buhi pa siya mao ang paglipay, ang pagpaharuhay,

¹³ ang pagkaon ug pag-inom, ug magpahimulos sa ilang hinagoan kay kining mga butanga grasya sa Dios.

¹⁴ Nasayod ako nga ang tanang ginahimo sa Dios magpadayon hangtod sa kahangtoran, ug dili kini madugangan o makuhaan. Gihimo kini sa Dios aron nga motahod ang tawo kaniya.

¹⁵ Ang nahitabo karon ug ang mahitabo sa umaabot nahitabo na kaniadto.
Ginabalik-balik lang sa Dios ang mga panghitabo.

¹⁶ Nakita ko usab dinhi sa kalibotan nga naghari ang kadaotan
imbis nga ang hustisya ug pagkamatarong.

¹⁷ Miingon ako sa akong kaugalingon,
“Hukman sa Dios ang mga tawong matarong
ug ang mga daotan,
kay aduna siyay gitakda nga panahon
sa matag buluhaton.”

¹⁸ Ginasulayan sa Dios ang mga tawo aron ipakita kanila nga sama ra sila sa mananap.

¹⁹ Managsama ang dangatan sa tawo ug sa mananap; managsama silang mamatay. Managsama usab silang adunay gininhawa, busa ang tawo wala makabintaha sa mananap. Tinuod gayod nga ang tanan walay kapuslanan.

²⁰ Managsama ang padulngan sa tanang buhing binuhat. Silang tanan gikan sa yuta, ug sa yuta usab sila mobalik.

²¹ Kinsay nasayod kon ang espiritu sa tawo moadto sa itaas ug ang espiritu sa mananap moadto sa ilalom sa yuta?

²² Busa nasuta ko nga ang labing maayong himuon sa tawo mao ang pagpahimulos sa iyang hinagoan, kay alang gayod kana kaniya. Walay makasugilon sa tawo kon unsa ang mahitabo human siya mamatay.

4

¹ Nakita ko usab ang mga pagpangdaog-daog dinhi sa kalibotan.

Nakita ko ang pagpanghilak sa mga dinaog-daog.

Walay milipay ug midasig kanila kay gamhanan man ang nangdaog-daog kanila.

² Busa nakaingon ako nga mas maayo pa ang mga patay kaysa mga buhi.

³ Apan mas maayo pa gayod ang mga wala pa matawo kay sila wala makakita sa mga kadaotan dinhi sa kalibotan.

⁴ Nakita ko usab nga ang tawo gahago ug nan-ingkamot gayod nga molampos kay nasina siya sa iyang isigka-tawo. Wala usab kini kapuslanan; sama ra nga naggukod siya sa hangin.

⁵ Ang tawong buang-buang tapolan ug mohatod kini kaniya sa kaalaotan.

⁶ Mas maayo pa nga makaangkon ug diyutay nga adunay kalinaw, kay sa maghago sa pag-angkon ug daghan apan dili mapuslan.

Sama ra nga naggukod ka sa hangin.

⁷ Adunay nakita pa akong butang nga walay kapuslanan dinhi sa kalibotan:

⁸ Adunay usa ka tawo nga nag-inusara lang.

- Wala siyay anak o igsoon,
apan wala siyay undang sa pagpaningkamot,
ug dili siya kontento sa iyang bahandi.
Miingon siya sa iyang kaugalingon,
“Gihikawan ko ang akong kaugalingon sa kalipay
sa hilabihan nga pagpaningkamot.
Apan kinsa may bilinan ko sa akong hinagoan?”
Wala kini kapuslanan!
Makasusubo kini nga klasi sa pagkinabuhi!
- ⁹ Mas maayo ang adunay kauban kaysa mag-
inusara,
kay mas mahimong mapuslanon ang ilang
trabaho.
- ¹⁰ Kon matumba ang usa matabangan kini sa
iyang kauban.
Apan alaot ang nag-inusara kon matumba
kay walay makatabang kaniya.
- ¹¹ Ug kon bugnaw ang panahon,
mahimong magdulog ang duha aron maini-
tan.
Apan unsaon mo pag-angkon sa kainit kon
ikaw rang usa?
- ¹² Sayon pildihon ang tawong mag-inusara,
apan kon may kauban siya makasukol sila.
Sama ba sa pisi; kon tulo ka doble, lisod kining
mabugto.
- ¹³ Mas maayo pa ang batan-on nga kabos apan
maalamon kaysa tigulang ug buang-buang nga
hari nga dili magpatambag.
- ¹⁴ Posible nga ang maong batan-on mahimong
hari bisan ug napriso siya, ug mouswag bisan ug
natawo siyang kabos.

¹⁵ Apan nasuta ko nga bisan ug daghan kaayo ang mga tawo dinhi sa kalibotan nga misunod niadtong batan-on nga mipuli sa hari,

¹⁶ ug dili maihap ang mga tawo nga iyang gidumalahan, mahimong dili moangay kaniya ang magsunod nga mga henerasyon. Wala usab kini kapuslanan; sama lang nga naggukod ka sa hangin.

5

Ayaw Pagpataka ug Saad ngadto sa Dios

¹ Pagbantay sa imong ginahimo kon moadto ka sa Balay sa Dios. Mas maayo pa nga mopaduol ka didto nga andam nga motuman sa Dios* kaysa maghalad ka sama sa paghalad sa mga buang-buang nga wala makahibalo nga sayop ang ilang ginahimo.

² Ayaw pagpataka ug sulti. Huna-hunaa una pag-ayo sa dili ka pa mosaad sa Dios.

Hinumdomi nga ang Dios anaa sa langit
ug ikaw ania lang sa yuta,
busa ayaw pagpatuyang ug sulti.

³ Kon daghan ka ug gihuna-huna, lagmit magdamgo ka,
ug kon magpataka ka ug sulti, lagmit masayop ka.

⁴ Kon mosaad ka sa Dios, tumana kini dayon. Tumana gayod ang imong gisaad kaniya kay dili siya gustog mga buang-buang.

* **5:1** *motuman sa Dios: o mamati.*

⁵ Mas maayo pa nga dili ka na lang mosaad kaysa mosaad ka, unya dili nimo tumanon.

⁶ Ayaw pagpakasala pinaagi sa imong gipanulti, ug ayaw pag-ingon sa pari[†] sa Templo nga wala mo kini tuyoa, kay masuko ang Dios kon isulti mo kana ug daoton niya ang imong hinagoan.

⁷ Walay kapuslanan ang pagsigeg sulti ug pagsigeg damgo. Busa tahora ang Dios.

Ang Bahandi Walay Kapuslanan

⁸ Ayaw katingala kon makita mo nga sa inyong dapit gilisdod-lisdod ug gipanapian ang mga kabos, ug gihikawan sa hustisya ug sa ilang katungod. Kay ang mga opisyal nga naghimo niini protektado sa mas taas pa nga opisyal, ug kining duha protektado usab sa mas taas pa gayod nga opisyal.

⁹ Bisan ang hari gapahimulos usab sa yuta.

¹⁰ Si bisan kinsa nga nahigugma sa kuwarta ug sa uban pa nga bahandi dili makontento niini.

Wala usab kini kapuslanan.

¹¹ Kon nagdugang ang imong bahandi, nagdugang usab ang buot mohurot niini, ug dili ka makapahimulos sa imong bahandi.

¹² Ang trabahante makatulog ra ug maayo, gamay man o daghan ang iyang makaon, apan ang adunahan dili makatulog pag-ayo tungod sa kadaghan sa iyang bahandi.

¹³ Adunay nakita ako nga dili gayod maayo dinhi sa kalibotan:

[†] **5:6** *pari*: sa literal, *mensahero o anghel*. Sa Septuagint ug sa Syriac, *Dios*.

Ang pagtigom ug bahandi makadaot sa nagtigom niini,

¹⁴ o mawala lang diha sa dili maayo nga negosyo,

ug wala na siyay ikabilin sa iyang kabataan.

¹⁵ Natawo kita nga walay dala,
ug mamatay usab kita nga walay dala.
Wala gayod kitay madala sa atong hinagoan.

¹⁶ Subo gayod kini kaayo!

Natawo kita nga walay dala,
mobiya usab kita nga walay dala.

Unsa may atong maani sa atong paghago
nga wala man kini kapuslanan?

¹⁷ Ang atong kinabuhi puno sa kalisod,[‡]
kabalaka, balatian, ug kasuko.

¹⁸ Busa nasuta ko nga ang labing maayong himuon sa tawo sa hamubo nga kinabuhi nga gihatag sa Dios kaniya mao ang pagkaon, pag-inom, ug pagpahimulos sa iyang hinagoan dinhi sa kalibotan, kay alang man gayod kana kaniya.

¹⁹ Gihatagan sa Dios ang tawo sa kabtangan ug sa uban pang mga bahandi, ug gitugotan niya siya nga makapahimulos niini aron madawat sa tawo ang alang kaniya ug maglipay siya sa iyang hinagoan. Gasa kini sa Dios kaniya.

²⁰ Ug tungod kay kanunayng gilipay sa Dios ang tawo, dili kini mabalaka sa kamubo sa iyang kinabuhi.

[‡] **5:17** *kalisod*: sa literal, *kangitngit*.

6

¹ Adunay nakita pa gayod akong dili maayo dinhi sa kalibotan nga dili gayod makatarunganon alang sa tawo:

² Adunay mga tawo nga gihatagan sa Dios sa tanan nilang gitinguha: dungog, kabtangan, ug uban pang bahandi. Apan wala niya sila tugoti nga makapahimulos niini kondili ang ubang tawo hinuon. Wala kini kapuslanan, ug dili gayod maayo.

³ Mahimo nga ang usa ka tawo taas ug kinabuhi ug daghag kabataan. Apan bisan taas ang iyang kinabuhi, kon wala siya malipay sa iyang maay-ong kahimtang sa kinabuhi, ug sa iyang pagkamatay wala siya hatagi ug desente nga lubong, mas maayo pa kay kaniya ang usa ka bata nga natawo nga patay.

⁴ Kon namatay pa siya sa iyang pagkahimugso, mahanaw na unta siya ug dili na mahinumdoman pa.

⁵ Wala unta siya makakita sa kahayag sa adlaw ug makahibalo bahin sa kinabuhi, ug mas nagmalinawon pa unta siya kaysa midako siya nga walay kalipay sa kinabuhi.

⁶ Mahimong magkinabuhi kadtong tawhana ug 2,000 ka tuig nga walay kalipay sa kinabuhi. Apan unsa pa may pulos niana nga mamatay man lang gihapon siya sama sa tanang mga tawo?

⁷ Gahago ang tawo aron makakaon,
apan dili gihapon siya matagbaw.

⁸ Busa unsa may bintaha sa tawong maalamon sa
tawong buang-buang?

- Unsa may kaayohan nga makuha sa tawong kabos
kon mahibalo siyang moatubang sa kinabuhi?
- ⁹ Busa mas maayo pa nga makontento ka na lang kon unsa ang anaa kanimo kay sa magsige kag handom sa wala diha.
Wala kini kapuslanan; sama lang nga nag-gukod ka sa hangin.
- ¹⁰ Gitakda na sa Dios ang tanan kaniadto pa, ug nasayod siya kon unsay mahitabo kanato.
Busa dili kita makalalis sa Dios* bahin sa atong kapalaran.
- ¹¹ Kon magsige kita ug pakiglalis mas mawad-an ug pulos ang atong gipanulti, ug wala kini ikahatag nga kaayohan kanato.
- ¹² Walay nasayod kon unsa gayod ang maayo alang sa usa ka tawo sa hamubo ug walay kapuslanan niyang kinabuhi nga kini lumalabay lang kini sama sa anino. Walay makasulti kaniya kon unsa ang mahitabo sa kalibotan human siya matay.

7

Ang mga Tambag sa Kinabuhi

- ¹ Maingon nga ang maayong reputasyon mas maayo kaysa mahalong pahumot,
ang adlaw sa pagkamatay mas maayo kaysa adlaw sa pagkahimugso.
- ² Mas maayo pa nga moadto sa balay nga adunay nagbangotan

* **6:10** sa Dios: sa literal, sa mas kusgan pa kay kanato.

kaysa moadto sa balay nga adunay kombira,
kay ang tanan mamatay man, busa kinahanglan
hatagan

kinig pagtagad sa matag-usa.

³ Ang kasubo mas maayo pa kaysa kalipay tungod
kay

ang kasubo makatudlo kanato bahin sa
kinabuhi.

⁴ Ang tawong maalamon naghuna-huna kanunay
bahin sa kamatayon,

apan ang tawong buang-buang naghuna-
huna bahin sa kalingawan.

⁵ Mas maayo pa nga mamati ka sa pagbadlong sa
tawong maalamon

kaysa mamati sa pagdayeg sa tawong buang-
buang.

⁶ Ang bahakhak sa tawong buang-buang
sama ra sa pagpiti-piti sa sampinit diha sa
kalayo.

Wala kini kapuslanan.

⁷ Sigurado nga mahimong sama sa buang-buang
ang tawong maalamon kon manglimbong*
siya.

Kon modawat ka ug suborno daoton mo lang
ang imong kaugalingon.

⁸ Mas maayo pa ang kataposan sa usa ka butang
kaysa sinugdanan niini.

Ang pagpailob mas maayo pa kaysa pagpasi-
garbo.

⁹ Ayaw dayon kasuko, kay ang kasuko kinaiya
sa mga tawong buang-buang.

* **7:7** manglimbong: o mangdaog-daog.

- 10 Ayawg pangutana,
“Nganong mas maayo man ang kaniadto
kaysa karon?”
Kay dili kana maalamon nga pangutana.
- 11 Ang kaalam maayo, sama kini sa panulondon.
Naghatag kini sa mga nagkinabuhi dinhi sa
kalibotan
ug kaayohan nga naglungtad,
- 12 ug makahatag kini kanilag kasigurohan sama sa
kuwarta.
Busa makatabang gayod ang kaalam;
makatipig kini sa kinabuhi sa tawo nga
nakaangkon niini.
- 13 Huna-hunaa kon unsa ang gihimo sa Dios.
Kinsay makatul-id sa iyang gibaliko?
- 14 Kon maayo ang imong kahimtang, paglipay.
Apan kon anaa ka sa kalisod, pamalandong.
Hinumdomi nga ang Dios ang naghatag
sa maayo nga kahimtang ug sa kalisod.
Busa dili gayod kita masayod
kon unsa ang mahitabo sa umaabot.
- 15 Niining akong kinabuhi nga walay pulos,
nakita ko ang tanan:
adunay mga tawong matarong nga nangamatay
luyo sa ilang matarong nga kinabuhi,
ug adunay mga daotan nga nagkinabuhi
ug taas luyo sa ilang daotang kinabuhi.
- 16 Ayaw pagpalabig huna-huna nga labihan ka na
kamatarong
ug kamaalamon kay basig madaot ka.
- 17 Ayaw usab pagpasulabi sa pagpakadaotan ug
pagpakabuang.
Kon imo kining himuon, basin mamatay ka

sa dili pa nimo panahon.

18 Likayi ang pagpakaaron-ingnon nga matarong
ka

ug ang pagbuhat ug daotan

kay ang tawong adunay pagtahod sa Dios

makahimo sa paglikay niining mga butanga.

19 Ang kaalam makahatag sa tawong maalamon
ug gahom nga mas dako

kaysa gahom sa napulo ka tigdumala sa usa
ka lungsod.

20 Wala gayoy tawong matarong dinhi sa kalib-
otan nga dili makasala

ug kanunayng maayo ang binuhatan.

21 Ayaw tagda ang tanang gisulti sa mga tawo

kay tingalig makadungog ka nga gitunglo ka
sa imong sulugoon,

22 kay ikaw mismo nahibalo nga sa makadaghang
higayon

nakapanunglo ka usab sa uban.

23 Gisulayan ko pagsabot kining mga butanga
pinaagi sa akong kaalam.

Naghuna-huna ako nga akong masabtan,

apan dili diay ingon niini kasayon.

24 Dili ko matugkad ang mga panghitabo;

lisod gayod kini sabton.

Wala gayoy makasabot niini.

25 Apan padayon akong nagtuon, nagsusi, ug nan-
gita sa kaalam

aron maangkon ko ang tubag sa akong mga
pangutana,

ug aron masabtan ko nga binuang ang pagbuhat

ug daotan ug hinungog ang pagbinuang.

- 26 Nadiskobrehan ko nga ang babayeng maninintal
mas mapait pa kaysa kamatayon.
Ang iyang gugma sama sa lit-ag,
ug ang iyang mga bukton sama sa kadena.
Makaikyas kaniya ang tawo nga nagtuman sa Dios
sa iyang kinabuhi,
apan ang makasasala malit-agan gayod niya.
27-28 Ako, ang magwawali nag-ingon,
“Gisuta ko gayod pag-ayo ang matag butang
sa akong pagpangita sa tubag sa akong mga pangutana.
Sa gihapon, wala nako makita ang mga tubag.
Apan akong nadiskobrehan nga sa 1,000 ka mga lalaki
aduna ray usa nga matarong,[†]
apan wala gayoy ni usa ka babaye nga matarong.”
- 29 Labaw sa tanan,
nadiskobrehan ko nga gihimo sa Dios ang tawo nga matarong
apan nagtinguha kini sa pagbuhat ug daotan.”

8

- 1 Pagkaanindot nga mahimong maalamon
ug mahibalong mobatbat sa tanang butang.
Ang kaalam makapasadya sa dagway sa usa ka tawo,
ug makapahanaw sa pagmug-ot.

Tumana ang Hari

[†] 7:27-28 matarong: o maalamon.

² Tumana ang sugo sa hari tungod kay misaad ka sa Dios nga himuon kini.

³ Ayaw pagdali-dali ug biya sa imong katungdanan sa hari, ug ayaw pag-uban sa mga nagplano ug daotan batok kaniya, kay mahimo sa hari ang bisan unsa nga iyang gusto.

⁴ Gamhanan kaayo ang mga sugo sa hari, ug walay makasupak niini.

⁵ Walay daotang mahitabo sa tawo nga nagtuman niini.

Ang maalamon nga tawo nakahibalo kon kanus-a
ug unsaon niya paghimo ang usa ka butang.

⁶ Kay adunay hustong panahon ug pamaagi sa paghimo sa matag butang,
luyo sa daghang mga kalisod nga ginaatubang sa tawo.

⁷ Tungod kay walay tawo nga nakahibalo sa umaabot,
walay makasulti kang bisan kinsa kon unsa ang mahitabo.

⁸ Maingon nga dili mapugngan sa tawo ang hangin,*
dili usab niya mapugngan ang iyang kamatayon.

Usa kini ka pagpakigbisog nga dili nato malikayan.

Ug atubangan sa kamatayon, ang kadaotan sa usa ka tawo
dili gayod makaluwas kaniya.

* **8:8** *Maingon nga...hangin: o Dili mapugngan sa tawo ang iyang espiritu kon mobiya na.*

⁹ Nakita ko kining tanan samtang gihuna-huna ko ang bahin sa mga butang nga ginahimo dinhi sa kalibotan diin ang usa ka tawo adunay gahom sa pagpasakit sa iyang isigka-tawo.

¹⁰ Nakita ko usab ang mga tawong daotan nga gilubong ug gikalimtan. Kanhi, kanunay silang magsulod-gawas sa balaan nga siyudad sa Jerusalem diin naghimo silag daotan, ug gidayeg[†] sila didto mismo sa dapit diin naghimo sila niini. Wala usab kini kapuslanan.

¹¹ Kon dili dayon mahukman ang tawo nga nakasala, mosamot paghuna-huna ang uban sa paghimo ug daotan.

¹² Bisan makasala sa makadaghan ang tawong daotan ug mabuhi ug taas, nasayod ako nga mas maayo ang dangatan sa tawo nga nagtahod sa Dios.

¹³ Dili mouswag ang tawong daotan kay wala siya motahod sa Dios, ug dili siya makaangkon ug taas nga kinabuhi.

¹⁴ Apan adunay mga butang nga dili masabtan dinhi sa kalibotan. Usahay ang matarong nga mga tawo mao ang makadawat sa silot nga alang unta sa daotang mga tawo, ug ang daotan mao ang makadawat sa ganti nga alang unta sa mga matarong. Makaingon ako nga wala usab kini kapuslanan.

¹⁵ Busa alang kanako, mas maayo alang sa tawo nga magpahimulos sa iyang kinabuhi kay

[†] **8:10** *gidayeg*: mao kini sa ubang mga manuskrito sa Hebreo ug sa Septuagint; apan sa kadaghanan sa mga manuskrito sa Hebreo, *gikalimtan*.

walay laing maayo alang kaniya dinhi sa kalibotan kondili ang pagkaon, pag-inom, ug paglipay. Niining paagiha makasinati siya ug kalipay samtang gahago siya sa tibuok kinabuhi nga gihatag sa Dios kaniya dinhi sa kalibotan.

¹⁶ Adlaw ug gabii dili ako makatulog sa pagpaninguha nga makaangkon ug kaalam aron masabtan ko ang mga nahitabo sa kalibotan.

¹⁷ Nakita ko ang tanan nga ginahimo sa Dios dinhi sa kalibotan, ug wala gayoy tawo nga makasabot niini. Bisan pa ug unsaon pagpaningkamot sa tawo nga makasabot niini, dili gayod niya kini masabtan. Bisag moingon pa ang tawong maalamon nga makasabot siya, ang tinuod dili siya makasabot.

9

¹ Gipamalandongan ko gayod kadtong tanang mga butang, ug nasuta ko nga ilalom sa pagbuot sa Dios ang mga matarong ug maalamon nga tawo, apil ang ilang mga binuhatan. Apan wala masayod ang tawo kon gugma ba o kasilag ang naghulat kaniya.

² Usa lang ang dangatan sa tanang klasi sa tawo kung matarong o daotan, maayo o dili maayo,* mga tawong giisip nga hinlo ug ang giisip nga hugaw,[†] ug ang gahalad o wala gahalad.

Managsama ra ang tawong maayo

ug ang makasasala,
ang tawong gapanumpa

* **9:2** *o dili maayo*: wala kini sa Hebreo, apan makita sa ubang karaang mga teksto. † **9:2** Ang takos ug ang dili takos nga motambong sa pagsimba.

ug ang naglikay sa pagpanumpa.

³ Mao kini ang nakadaot sa tanang nahitabo sa kalibotan: usa lang ang dangatan sa tanan. Ug dugang pa niana, puno usab sa kadaotan ug kabuang ang huna-huna sa tawo samtang buhi pa siya, ug human niana, mamatay siya.

⁴ Maingon nga mas maayo pa ang buhi nga iro kaysa patay nga liyon, ang buhi nga tawo mas maayo pa kaysa patay nga tawo. Kay ang buhi aduna pay paglaom.

⁵ Sa tinuod, nasayod ang buhi nga tawo nga mamatay siya,

apan ang patay walay nahibaloan.

Wala na siyay ganti nga madawat,
ug malimtan na siya.

⁶ Nawala na ang iyang gugma, kasilag ug kasina, ug wala na siyay labot sa tanang nahitabo dinhi sa kalibotan hangtod sa hangtod.

⁷ Sige paglipay, kaon ug inom ug bino, kay gitugotan nang daan sa Dios nga himuon mo kini.

⁸ Pagsadya ug paglipay sa kanunay.†

⁹ Pagkinabuhi nga malipayon uban sa hinigugma mong asawa samtang gipahimuslan mo ang lumalabay nga kinabuhi nga gihatag sa Dios kanimo dinhi sa kalibotan. Mao kana ang imong ganti sa imong paghago dinhi sa kalibotan.

¹⁰ Pagkugi sa tanan mong buluhaton, kay didto sa dapit sa mga patay nga imong padulngan wala nay trabaho, panghuna-huna, kaalam o kahibalo.

¹¹ Adunay nakita pa gayod ako dinhi sa kalibotan:

† **9:8** *paglipay sa kanunay*: sa literal, *pagsul-ob ug bisti nga puti ug panghiso ug lana sa imong ulo*.

Dili tanang kusog modagan makadaog sa lumba,
ug dili tanang maisog makadaog sa gira.
Dili tanang maalamon makakita ug pangabuhian,
dili tanang utokan maadunahan,
ug dili tanang adunay abilidad paboran.
Kay moabot sa matag tawo ang panahon nga wala
niya damha.

¹² Ug dugang pa niana, wala usab siya masayod
kon kanus-a moabot ang iyang panahon.
Sama sa langgam nga nalit-agan
o sa isda nga napukotan;
mabiktima usab ang tawo sa daotang mga hitabo
nga kalit lang moabot kanila.

Mas Maayo ang adunay Kaalam

¹³ Nakita ko usab dinhi sa kalibotan ang usa ka
panig-ingnan sa kaalam nga giangayan ko gayod:

¹⁴ Adunay usa ka gamay nga lungsod diin gamay
lang ang mga lumulupyo. Gilibotan kini sa usa ka
gamhanang hari kauban ang iyang mga sundalo.
Nangandam sila sa pagguba sa mga paril niini, ug
unya misulong sila.

¹⁵ Didto sa maong lungsod, adunay usa ka tawo
nga kabos apan maalamon, ug giluwes niya ang
maong siyudad pinaagi sa iyang kaalam. Apan
pagkahuman niadto, wala na siya hinumdomi sa
mga tawo.

¹⁶ Busa nakaingon ako nga mas maayo ang
kaalam kaysa kusog, apan ang kaalam sa tawong
kabos ginatamay ug walay mohatag ug pagtagad
sa iyang mga tambag.

¹⁷ Mas maayo pa nga mamati sa hinay nga sulti sa
maalamon nga tawo

kaysa mamati sa singgit sa pangulo sa mga
buang-buang.

¹⁸ Mas maayo ang kaalam kaysa mga armas sa
gira.

Apan ang usa ka makasasala makadaot sa
daghang kaayohan.

10

¹ Ingon nga ang patay nga mga langaw makadaot
sa pahumot,
ang gamay nga binuang makadaot sa kaalam
ug dungog.

² Ang tawong maalamon gustong maghimo ug
maayo,
apan ang buang-buang gustong maghimo ug
daotan.

³ Bisan sa linakwan lang sa buang-buang,
mahibaloan na nga wala siyay panabot.
Ginapakita gayod niya sa tanan ang iyang
pagkabuang-buang.

⁴ Kon masuko kanimo ang tigdumala
ayaw pasagdi ang imong katungdanan,
kay kon magmapailubon ka, basig pasayloon ka
pa niya
bisan ug dako ang imong nahimo nga sala.

⁵ Adunay usa pa ka dili maayo nga butang nga
nakita ko dinhi sa kalibotan,
ug kini ginahimo sa mga pangulo:

⁶ Ang mga buang-buang gihatagan ug taas nga
posisyon

apan ang mga adunahan* gihatagan ug mubo nga posisyon.

⁷ Nakita ko nga ang mga ulipon nagsakay sa kabayo

samtang ang mga tawong dungganon naglakaw lang nga daw mga ulipon.

⁸ Kon magbangag ka, lagmit mahulog ka.
Kon molusot ka sa bangag sa paril,
lagmit mapaakan ka ug bitin.

⁹ Kon maglukat ka ug bato, lagmit malugpitan ka.
Kon magbugha ka ug kahoy, lagmit masamad ka.

¹⁰ Kon habol ang imong atsa ug dili mo kini bairon, mangusog ka gayod ug maayo sa paggamit niini.

Mao kana ang maayo sa adunay kaalam;
makatabang kini kanimo nga magmalampuson.

¹¹ Walay kapuslanan ang imong abilidad sa pagpaamo sa bitin
kon napaakan ka na niini.

¹² Ang mga pulong sa tawong maalamon makahatag kaniya ug kaayohan,
apan ang mga pulong sa tawong buang-buang makalaglag kaniya.

¹³ Ang buang-buang magsugod ug sultig mga binuang
nga sa kaulahian makahatag ug kadaot.

¹⁴ Dili gayod siya moundang ug sulti.

Wala gayoy nasayod sa umaabot, ug walay makasulti kanato

* **10:6** *adunahan: o dungganon.*

- kon unsa ang mahitabo human kita mamatay.
- 15 Ang trabaho sa buang-buang makapakapoy kaniya,
busa naghuna-huna siya nga dili na lang siya moadto sa lungsod sa pagtrabaho.†
- 16 Alaot ang nasod nga ang hari niini ulipon kani-adto,
ug ang mga pangulo niini nagkombira lang sa tibuok adlaw.
- 17 Apan bulahan ang nasod nga ang hari niini natawo sa dungganon nga pamilya
ug ang mga pangulo niini nagkombira sa hustong panahon
aron sa paglig-on sa ilang kaugalingon ug dili aron maghubog.
- 18 Kon ang usa ka tawo tapolan moatiman sa atop sa iyang balay,
magtulo kini ug mahugno ang mga sablayan.
- 19 Ang pagkaon ug pag-inom makahatag ug kalipay sa tawo,
ug ang kuwarta makahatag sa tanan niyang kinahanglanon.
- 20 Ayaw panghimaraota ang hari bisan sa imong huna-huna,
o ang adunahan bisan sa tago,
kay tingalig adunay makasulti niini kanila.‡

11

Ang Ginahimo sa Maalamon nga Tawo

- 1 Ibutang ang imong bahandi sa negosyo

† 10:15 *busa...pagtrabaho:* o dili siya katuod moadtog lungsod.

‡ 10:20 *kay tingalig...kanila:* sa literal, *tingalig adunay langgam nga mosugilon niini kanila.*

- kay sa paglabay sa mga adlaw
aduna kay mapaabot nga ganansya.*
- ² Ibutang ang imong bahandi sa nagkalain-laing[†]
mga negosyo,[‡]
kay wala ka masayod kon unsa nga kalami-
dad
ang moabot sa kalibotan.
- ³ Kon ang dag-om бага na, moulan.
Ug kon asa natumba ang kahoy, didto kini
magpabilin.
- ⁴ Kon mag-agad ka sa panahon dili ka gayod
makatanom
ug wala kay maani.
- ⁵ Maingon nga wala ka masayod kon giunsa pag-
sugod
sa kinabuhi sa bata[§] diha sa tagoangkan sa
iyang inahan,
dili mo usab masabtan ang ginahimo
sa Dios nga Magbubuhat sa tanang butang.
- ⁶ Padayon lang sa pagpananom,
kay wala ka masayod hain niini ang motubo
pag-ayo,
o kon maayo ba hinuon ang pagtubo sa tanan.
- ⁷ Maayo gayod kon buhi ka pa.
- ⁸ Mao nga paglipay sa tibuok mong kinabuhi,
bisan unsa man kini ka taas.
Hinuon, hinumdomi nga ang kamatayon
moabot ug magdugay kini.

* **11:1** O Pagmahinatagon, kay sa kaulahian balosan ka. † **11:2**
sa nagkalain-laing: sa literal, sa pito o sa walo usab. ‡ **11:2**
Ibutang...negosyo: o Panghatag sa daghang mga tawo. § **11:5** kon
giunsa pagsugod sa kinabuhi sa bata: o kon asa paingon ang hangin,
ug unsaon pagporma ang bata.

- Walay kapuslanan ang tanan nga mahitabo
sa umaabot.
- 9 Batan-on, paglipay ug pahimusli ang imong
kinabuhi
samtang batan-on ka pa.
Himoa ang tanan mong gusto
ug paundayoni ang tanan mong hilig,
apan hinumdomi nga hukman ka sa Dios
sa tanan mong ginahimo.
- 10 Wad-a ang kabalaka ug ayawg tagda ang sakit
sa imong lawas
kay ang pagkabatan-on lumalabay lang.

12

- 1 Hinumdomi ang imong Magbubuhay samtang
batan-on ka pa,
sa dili pa moabot ang mga panahon sa kalisod
diin moingon ka,
“Wala na ako malipay sa akong kinabuhi.”
- 2 Hinumdomi siya sa dili pa mahimong ngitngit
alang kanimo ang kahayag sa adlaw,
bulan ug mga bitoon, ug sa dili pa mongitngit
nga daw gidag-oman ang imong palibot.*
- 3 Moabot ang adlaw nga ang imong mga bukton†
mangurog
ug ang imong mga tiil‡ mangaluya.
Ang imong mga ngipon§ dili na makausap
tungod kay pipila na lang kini kabuok,

* 12:2 Ang buot ipasabot: *Sa dili ka pa matigulang ug mamatay.*

† 12:3 mga bukton: sa literal, *mga tig-atiman sa balay.* ‡ 12:3 mga tiil: sa literal, *mga kusgan nga mga tawo.* § 12:3 mga ngipon: sa literal, *mga babaye nga gagaling.*

- ug ang imong mga mata* halap na.
- 4 Ang imong mga dalunggan† dili na kaayo makadungog,
bisan ang kasaba sa galingan
o ang huni sa mga langgam o ang mga sonata.
- 5 Mahadlok ka na sa habog nga dapit
ug peligro na alang kanimo ang paglakaw-lakaw sa karsada.
Moputi na ang buhok sa imong ulo, mag-aginod ka na,
ug mawala na ang imong lawasnong tinguha.
Sa kaulahian, moadto ka na sa dapit
nga imong puy-an sa walay kataposan,
ug daghan ang magsubo alang kanimo sa mga karsada.
- 6 Busa hinumdomi ang Dios sa dili ka pa mamatay,
sa dili pa mabugto ang kable nga plata
ug mabuak ang sudlanan nga bulawan,
o sa dili pa mabuak ang tibod nga pangtimba
ug madaot ang moton sa atabay.
- 7 Unya mobalik ang imong lawas sa yuta nga gigikanan niini,
ug ang imong espiritu‡ mobalik sa Dios
nga mao ang naghatag niini.
- 8 Miingon ang magwawali, “Wala gayoy pulos!
Wala gayoy pulos ang tanan!”
- 9 Gawas nga maalamon ang maong magwawali,
gitudloan pa gayod niya ang mga tawo bahin

* 12:3 mga mata: sa literal, *mga babaye nga namintana*. † 12:4 mga dalunggan: sa literal, *mga pultahan diha sa kadalanan*.
‡ 12:7 espiritu: tingali ang buot ipasabot, *ang gininhawa nga naghatag ug kinabuhi*.

sa iyang nahibaloan. Iyang gitun-an, gitimbang-timbang ug gihan-ay pag-ayo ang daghang mga panultihon.

¹⁰ Naningkamot siya sa paggamit sa maanindot nga mga pulong sa iyang pagsulat, ug sa kanunay, gipadayag niya ang kamatuoran.

¹¹ Ang mga pulong sa maalamon nga tawo sama sa talinis nga sungkod nga ginagamit aron sa paggiya sa mga mananap o sa lansang nga maayong pagkadulot. Gihatag kini sa usa ka Magbalantay.

¹² Anak, pagbantay niining usa pa ka butang: Ang pagsulat sa mga libro walay kataposan, ug ang labihan nga pagtuon makapakapoy kanimo.

¹³ Isip panapos niining tanan mong nadungog, mao kini ang akong ikasulti:

Tahora ang Dios ug tumana ang iyang mga sugo, kay mao kini ang katungdanan sa matag tawo.

¹⁴ Kay hukman sa Dios ang tanan nato nga binuhatan, maayo man o daotan, apil ang gipangbuhat nato sa tago.

Biblica® Open Ang Pulong sa Dios Cebuano: Biblica® Open Ang Pulong sa Dios (Bible)

copyright © 2009,2010,2014,2024 Biblica, Inc.

Language: Cebuano

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Ang Pulong sa Dios™

Katungod sa pagmantala © 2009, 2010, 2014, 2024 Biblica, Inc.

Biblica® Open Cebuano Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2010, 2014, 2024 by Biblica, Inc.

Trademark Statement

“Biblica” narehistro kini nga tatak sa United States Patent ug Trademark Office sa Biblica, Inc.

Gigamit pinaagi sa pagtugot.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc.

Used with permission.

Creative Commons license

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

You have permission to copy and distribute this Work, as long as you do not change it and you keep the title as it is. Changing or translating this Work will create a derivative work. When you publish this derivative work, you must list what changes you have made where people can see them, such as on a website. You must also show where the original Work is from: “The original Work by its copyright holders is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Open Ang Pulong sa Dios™

Katungod sa pagmantala © 2009, 2010, 2014, 2024 Biblica, Inc.

Biblica® Open Cebuano Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2010, 2014, 2024 by Biblica, Inc.

“Biblica” narehistro kini nga tatak sa United States Patent ug Trademark Office sa Biblica, Inc.

Gigamit pinaagi sa pagtugot.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc.

Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files dated 30 Apr 2025

c7818bb0-0bb5-5253-855e-ba448a11f5a5